

Vprašanja in odgovori.

Radi rekviriranja žita. V „Straži“ sem čital, da prosa ne bo treba oddajati. Ko pa pridejo rekvirirani, nam pa odmerijo, da ga moramo oddati precejšnjo množino. Ali je tako postopanje opravilno ali ne? Ali imajo pravico, ubogega kmeta tako prijemati? Kdo je temu kriv? Kam se naj obrnem in kje naj iščem pravice? — **Odgovor:** V knjižici, ki jo je izdalo stajersko cesarsko namestništvo v svrhu poduka za člane rekvizijskih komisij, je na 5. strani, v 5. vrsti stavek: Prosa ni treba oddajati. Vprašali smo v tem oziru tudi na mariborskem okrajnem glavarstvu in se nam je reklo, da če je tudi kaka komisija komu pomofoma predpisala, da mora prosa oddati, mu tega ni treba storiti. Kdor hoče prosa sam rad oddati, se mu seveda ne stavijo nobene zapreke.

Radi masti in masla. Ali bodo res rekvirirali tudi svinjsko mast in surovo maslo? — **Odgovor:** Za nekoliko časa ostane oddaja špeha in svinjske masti kakor dosedaj. Vendar ni izključeno, da se bo pozneje upeljalo tudi rekviriranje zabele in svinjske masti, vendar se bo za vsako osebo v družini in tudi za delavce pustila dovoljna množina. A gotovega še zaradi rekviriranja špeha in svinjske masti ni nič določenega, za to se ne daje begati po spekulantihi. Tudi zaradi surovega masla še ni nič določeno. Misli pa se zaradi surovega masla tako-lev urediti: Kdor oddaja mleko družinam, bo ga smel dalje oddajati, kdor ga ne oddaja, bo smel na dan za vsako osebo v družini in za delavce porabiti pol litra, drugo pa podelati v surovo maslo, ki se bode moralo oddati. Vaše glavarstvo (konjiško) bo moralo oddati 230 kg surovega masla na dan. Tako se namerava, odrejenega pa še ni nič.

Radi razdelitve moke. Prosim, kaj naj napravim s svojimi šestimi otroci. Dobim samo 6 kil moke na mesec, pa štirje otroci v šolo hodijo. Jaz jim nimam kruha dati. Če se razdelitev moke ne obrne na bolje, ne morejo več v šolo. Jaz nimam nič svojega zemljišča. Pri kmetih pa sedaj nič ne dobim, ker sami nimajo nič in se vsak za se boji, kaj še bo za pod nos. — **Odgovor:** Na vsako karto bi se vam moralo dati 2 kg moke. Ako je Vaš trgovec ne dobi dovolj, naj občina poroča okrajnemu glavarstvu in prosí, da bi se z ozirom na več ubožnih družin poslalo primerno množino moke. Ali ni pri Vas šolske kuhinje?

Radi sladkorja. Komu se naj veruje, časopisu ali trgovki? Časopisi so objavili, da se do dne 1. aprila sladkorne karte (9 osmink) delijo, in da se dobi sladkor na vse osmink, čeprav vse na enkrat ne. Trgovka da samo 1 kilo na celo karto, pridržijo si pa 1 osminke in trdi, da je okrajno glavarstvo izjavilo, da ta osminka na deželi nima prav nobene veljave. Zakaj pa drugi trgovci strankam 9 osminko vrnejo in jih opozorijo, da dobijo na to osminke prihodnjič sladkor? V katerem času se mora sladkor strankam razdeliti? Sladkor in karte so tukaj, stranke pa morajo na sladkor, katerega željno pričakujejo, pri trgovki več dni čakati. — **Odgovor:** Trgovka mora dati 1 osminke karte nazaj, ker je bil ravno te dni poslan zopet sladkor na trgovce na deželi. Okrajno glavarstvo je izrecno naročilo trgovcem, da morajo dati en odrezek (eno osminke) karte nazaj. Ako kak trgovec tega noče storiti, ga lahko javite okrajnemu glavarstvu. Sladkor mora trgovec takoj razdeliti, kakor hitro si ga za prodajo pripravi. Ako se prepočasno postopa, javite tudi okrajnemu glavarstvu.

Radi tkanja platna. V „Slov. Gospodarju“ ste nedavno priporočali, da naj sejemo mnogo lanu in konopelj, da bomo imeli dovolj domačega platna. Vprašam Vas pa, kdo bo nam platno tkal, ko nimamo na blizu in daleč nobenega tkalca. Edini tkalec v sosednji občini, ki je tkal za 20 občin, je bil lansko leto vpoklican, dasiravno so občine prosile za njegovo oprostitev. Koncem leta 1916 je tudi ta mož padel in tako sedaj ni upati, da bi nam kdo tkal platna. Ali bi ne kazalo, da bi se poslalo nekaj invalidov v tečaj za tkalce in da bi vlada dala na razpolago več novodobnih strojev za tkanje platna? Se prosí odgovora. — **Odgovor:** Tkanje vam opravi c. kr. kaznilnica v Mariboru. Obrnite se na ta naslov. Vaša misel glede invalidov je dobra. Našim postancem bomo priporočali, da na merodajnem mestu sprožijo misel, naj se več invalidov izuri za kmetske tkalce.

Radi draženja. Gospod urednik! Te dni sem čital v nekem dunajskem listu, da stane na Dunaju 1 kilogram stajerskih jabolok 2 K 60 v, 3 K in celo po 4 K. To so tista jabolka, katera so dunajski trgovci letošnjo jesen in zimo kupovali v naših krajih prvotno po 50 v, in nazadnje po 1 K 20 v 1 kg. Ali je to pravično, da se naše kmetsko blago prodaja s tako velikanskim dobičkom? Kmet, ki mora dolgo leta gojiti in negovati sadno drevje ter čakati na sad, plačevati leto za letom velike davke in obresti, niti približno toliko ne dobi za sad, kolikor zaslužio tuj prekupelj v nekaterih dneh, v par tednih. — **Odgovor:** Kakor izvemo, so oblasti ostro nastopile proti dunajskim prekupcem in so jih dale celo več zapreti. Gotovo bodo vsaj nekateri dražilci obšutno kaznovani. Edina pomoč proti izsesavanju naših sedjarjev bi bila združna prodaja sadja, kakor je ure-

jena v drugih deželah. S to organizacijo bi morala začeti kmetska šola v St. Juriju.

Radi potovanja in potnih izkaznic. Kako listino moram imeti, ako hočem kam dalje potovati po železnici? — **Odgovor:** Ako se peljete iz Celja v Maribor, ali iz Celja na Zidani Most, ali sploh na kak drug kraj na Slovenskem Stajerskem, vam pravzaprav ni treba nobene potne listine. Radi previdnosti pa je vendar dobro, da vzmete seboj na pot eno izmed teh listin: domovnico, delavsko knjižico, krstni list, orožni list ali pa izkaznico, ki vam jo da župan. Ako pa hočete potovati izven Stajerske ali čez Spillfeld proti severu, morate imeti potni list, ki ga dobite na okrajnem glavarstvu. Ko greste na glavarstvo po potni list, vzemite seboj izkaznico, ki vam jo poda župan, fotografijo in kolek za 3 K. Ako potujete na Kranjsko Koroško ali kako drugo deželo, ki spada pod ožje vojno ozemlje, morate še dobiti dovoljenje za potovanje od tamošnjega vojaškega poveljstva. V tem oziru vam dajo na okrajnem glavarstvu natančnih pojasnil.

Črvi v ozimnem žitu. Meseca septembra 1916 vsejana ozimna se mi je dobro vkoreninila. Upal sem na najboljšo žetev. Ko je sedaj skopnel sneg, sem opazil, da so cele plasti žita močno splenale. Ko sem posamezne rastline natančneje preiskal, sem v mnogih našel $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{4}$ cm dolgega črva s črno piko. Rastlinice, v katerih je črv, so suhe. Od kod so ti črvi in kaj mi je storiti, da jih zatrem? — **Odgovor:** Črvi so se zaredili pod snegom, ker zemlja ni bila prav nič zmrznjena. Ko smo vprašali na tukajšnji deželni sadjarski in vinarski šoli, odkod so črvi in kako jih zatreti, so nam rekli, da je to čisto nova prikazen. G. ravnatelj Zweifler Vas prosí, da bi več rastlinic s črvi prinesli k njemu, da jih preišče in vam potrebno svetuje.

Tedenske novice.

Čenjeni naročniki, pozor! Vsi naročniki, ki nam se dolgujejo kaj naročnine za nazaj ali še niso obnovili iste za naprej, imajo danes na ovitku modri križ, da jih s tem opozorimo na plačilo. Prosimo jih, da takoj pošljejo denar, ker se njim bo drugače list koncem tega meseca ustavil. — „Slovenski Gospodar“ stane: za celo leto 6 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 1.50 K. Za vožake pa stane: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K.

Smrt. † Župnik Ivan Tomanič. Dne 19. marca zvečer je umrl č. g. Ivan Tomanič, župnik pri Sv. Urbanu pri Ptuj, v 67. letu svoje starosti. Rojen je bil leta 1850 pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji in v duhovnika posvečen dne 22. julija leta 1880. Kot kaplan je služboval v Vitanju, pri Mariji Snežni, pri Sv. Juriju ob Tabornu, pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji in v Jarenini do 1. marca 1895, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Pogreb se je vršil dne 22. marca ob 10. uri popoldne. Blagi mož naj v miru počiva! — † Župnik Jernej Pernat. V Mariboru je na Jožefovo umrl v 57. letu svoje starosti vpokojeni župnik v Selah, č. g. Jernej Pernat. Rojen je bil leta 1860 v Cirkoveah na Dravskem polju in v mašnika posvečen leta 1885. Kot kaplan je deloval v Ribnici na Pohorju, pri Mariji Snežni, Mali Nedelji, Sv. Rupertu nad Laškim, v Majšpergu, v Kapelah pri Radgoni, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, pri Veliki Nedelji, na Pilštanju pri Kozjem, in slednjič v Žitlah do leta 1903, ko je postal župnik v Selah pri Slovenjgradcu. Od leta 1912 je živel v pokoju v Mariboru. Bil je tukaj vedno bolehen in je zadnji čas trpel tudi precejšnje pomanjkanje, katerega ga je sedaj rešila smrt. Pogreb se je vršil dne 21. marca iz deželne bolnišnice na mestno pokopališče ob 4. uri popoldne. Svetila mu večna luč!

Sestnajsta vojna pobožnost v mariborski stolnici, ki se je vršila na Jožefov praznik, dne 19. tm., je bila izredno izpodbudna in veličastna. Že brž v začetku molitvene ure, ob petih popoldne, so bili vsi prostori cerkve polni pobožnih molilcev, ki pa so še vedno prihajali, med njimi zlasti mnogo vojakov. Ob šestih je bila pridiga prevz. g. knezoškofa, v kateri so tolažbe potrebni verniki prejeli v poljudni, v srec segajoči besedi času primerna navodila, da se namreč naj po opominu sv. apostola Pavla „Obnovite se v duhu svojih misli!“ obnovijo v duhu žive vere, neomahljivega zaupanja in dejanske ljubezni, v duhu krščanskega družinskega življenja, v duhu mohtve, pokore in zahvalnosti. Slovenski nadpastirski blagoslov in navdušeno peta cesarska pesem sta proti pol osmi uri zaključila imenično slovesnost. Pri cesarski pesmi se je po dolgem času pela zopet poslednja kifca, ki se nanaša na presvetlo cesarico. Dne 20. t. m. zjutraj ob 8. uri je mil. nadpastir imel v stolnici ob obilni udeležbi našega pobožnega ljudstva, slovesno mrtvaško opravilo za vse rajne avstrijske vojščake.

Nad denarjem, darovanim od vernikov za sv. maše, se neki dopisnik v raznih časnikih spodtika, češ, da se v gotovih krajih plača več maš, kakor jih tamošnji duhovniki morejo opraviti, in da bi se naj ta denar rajši obrnil v dobrodelne namene. Dotičnik niti ne sluti, kolika tolažba je vernikom zavest, da

s svetimi mašami, ki jih najemajo, morejo de zmerom milosti nakloniti dušam svojih umirih dragih pačrto vho tako tudi pomagati živim v njihovih stiskah težavah. Hvala dobremu ljudstvu, ki mnogo, mnogo daruje za dobrodelne namene s telesnimi deli k. čanskega usmiljenja, obenem pa ne pozabi na duhovna dobra dela! Dopisnik tudi ne ve, kako vestno ravna sv. Cerkev z najetimi mašami, da obstojijo ostre naredbe, vsled katerih duhovniki odpošiljajo darove za sv. maše, ki jih sami v določenem času ne morejo odslužiti, višji oblast, in da jih ta razdeli med duhovnike, ki niso z njimi preskrbljeni. Naročniki sv. maš to dobro vedo in je to po njihovi volji in želji. Pač pa se dopisnikovo početje čudno vjema s početjem izdajalca Judeža Iskarijota, kateri edini se je hinavsko pohujševal nad maziljenjem Gospodovim v Betaniji, o čemer poroča sveto Pismo: „Marija je tedaj vzela dragega mazila, prave narde, in je mazila Jezusove noge, in hiša je bila napolnjena z duhom mazila. Eden njegovih učencev tedaj, Judež Iskarijot, tisti, ki ga je imel izdati, je rekel: Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto denarjev in dalo ubogim? To pa je rekel, ne da bi mu bila skrb za uboge, temveč, ker je bil tat.“ (Jan. 12, 3-6.)

V Marijnem Celju bo dne 25. t. m. veliko vojno romanje. Kot cesarjev zastopnik se ga udeleži tudi nadvojvoda Karel Stefan.

Dr. Mile Starčević. V Zagrebu je umrl dne 10. marca velik prijatelj Slovencev, voditelj hrvatske pravaške stranke, dr. Mile Starčević. Za voditelja pravaške stranke je izvoljen istrski državni poslanec dr. Matko Laginja.

Nikljusti 20vinarski novci so veljavni samo do konca meseca aprila. S 1. majnikom izgubijo vse veljavo.

Državna podpora ubogim za meso. Kakor znano, je država obljubila revnim družinam poskrbeti ceno meso za mesec april, maj, juni. V to svrhu bo izdala 300 milijonov kron, od katerih pride 12 milijonov kron na Stajersko.

Gospodarske novice.

Zaradi oddaje jaje. Na Stajerskem hočejo upeljati tudi prisilno oddajo jajc. Vendar še stvar ni dozorela. Ako se upelje taka oddaja, je nameravajo poveriti znanim velikim jajčjim firmam. Mali trgovci se naj obrnejo s svojimi zahtevami na namestništvo, oddelek: prehranjevalni urad.

Oddaja sena v mariborskem glavarstvu. Kakor nam okrajno glavarstvo v Mariboru javlja, bo vlada zopet rekvirirala seno. Okrajnemu glavarstvu se je naročilo, da od posestnikov zahteva vse odvisne množine sena in jih odda kar najhitreje vojni upravi. Že odrejena zasega vseh nahajajočih se zalog sena in slame v političnem okraju mariborskem ostane torej tudi nadalje v polni veljavi. Nakupovati in odprodajati seno sme torej le, kdor ima dovoljenje od okrajnega glavarstva. Da se pa onim posestnikom, ki za svojo lastno živino nimajo dovolj sena, priskrbi potrebna množina sena, se je od okrajnega glavarstva postavljenim prevzemnikom sena naročilo, da naj posameznim strankam, ki prosijo za seno, če so prošnje upravičene, odvisno seno v dotičnih občinah kratkim potom odkažejo. Povsem nedopustno je nakupovati seno brez dovoljenja ali vednosti postavljenih prevzemnikov sena. Od okrajnega glavarstva so kot prevzemniki sena postavljeni: Henrik Sollag pri Sv. Lenartu, Anton Birgmayr v Mariboru, kmetska zadruga v Račah, Andrej Kralj v Slov. Bistrici, Alfred Geuer v Poljčanah, Adam Kinzl pri Sv. Juriju ob juž. žel. Obenem se opozarja, da se prevzemna cena sena, oziroma otavi in slami, ni zvišala in da znaša še vedno 13 K. Brezpogojno je oddati od okrajnega glavarstva zahtevane množine sena in slame, istotako imajo občine dolžnost, pravočasno poskrbeti zahtevana vozila, ker bi se sicer proti osebam in občinam, katere zakrivijo zakasnelo oddajo, moralo neprizanesljivo postopati po zakonu o vojnih dajatvah. Dajatve za vojaštvo se morajo točno izvrševati.

Kako je z nadaljnjim rekviriranjem sena? Na vsestranske prošnje se je od višjih oblastij začasno ustavilo rekviriranje sena. Množina zahtevanega sena se je izdatno zmanjšala. Toda precej se ga še bo moralo oddati v deželi. Zato je zahteval centralni odbor c. kr. Kmetijske družbe, da se pri nadaljnjem rekviriranju zbere potrebna množina sena po celi deželi, pravično razdeljeno po vseh okrajih in se upošteva posebno tiste okraje, ki so že morali največ oddati, tako, da ne bodo zlasti nekateri okraji hujše prizadeti na račun drugih okrajev, kjer se še ni toliko pobralo.

Novo najvišje cene za klavno živino. Cesarska namestnija je od 1. aprila 1917 naprej določila nove cene za klavno živino in sicer: za vole I. vrste 1 kg žive teže 3 K 50 v, II. vrste 3 K, III. vrste 2 K 50 v. Za krave I. vrste 3 K 10 v, II. vrste 2 K 60 v, III. vrste 2 K 10 v. Za bike in telice I. vrste 3 K 30 v, II. vrste 2 K 90 v, III. vrste 2 K 40 v. Za drobnjad gorej omenjenih vrst 1 K 80 v. Ces. namestnija pravi, da so se za sedaj znižale samo cene za II. in III. vrsto; za I. vrsto pa se znižajo cene dne 1. junija. Sedaj določene cene veljajo pri hlevu posestnika. Običajnih 5% žive teže se bo še tudi odslej odtegovalo. — Ker imamo v naših krajih sedaj večinoma samo tako živino, ki se prištevaa II. in III. vrsto, so naši živinorejci z znižanjem cen